

**Onderwijs en
examenprogramma
2019-2022**

**Informatie voor studenten van de
opleiding Eerste Monteur
Elektrotechnische Installaties (EMEI)
niveau 3**

Leerweg: BOL

**Crebonummer:
94281**

MBO

Krea bo futuro

Inhoudsopgave

1. Het Onderwijsprogramma	4
1.1 Algemene opleidingsgegevens	4
1.2 Structuur van jouw opleiding	5
1.3 Kwalificatiedossier	5
1.4 Kerntaken en werkprocessen.....	6
1.5 BPV	6
1.6 Generiek.....	7
1.7 Loopbaan en Burgerschap	8
1.8 Opleidingsprogramma.....	9
1.9 Ontwikkelingsgericht toetsplan beroepsdeel.....	10
1.10 Ontwikkelingsgericht toetsplan generiek.....	11
1.11 Aantal uren	13
1.12 Lessentabel van jouw opleiding	13
1.13 Studievoortgang en overgangsnormen.....	15
2. Examenprogramma en diplomeringseisen	16
2.1 De beroepsgerichte examinering	17
2.2 Nederlands – generiek.....	18
2.3 Rekenen – generiek	19
2.4 Burgerschap	19
2.5 Diplomering	19
2.6 Vrijstellingen	20
2.7 Herkansingen	20
2.8 Examenreglement	20

Vastgesteld op 3 juli 2018

door Liset de Keijzer

namens de directie van MBO Bonaire

1. Het Onderwijsprogramma

1.1 Algemene opleidingsgegevens

Kwalificatiedossier Crebocode	Installaties 22048
Naam kwalificatie Crebocode	Eerste monteur elektrotechnische installaties 94281
Leerweg:	BOL
Uitvoeringslocaties:	Unit MBO Kaya Korona # 4 Kralendijk, Bonaire, CN
Adres opleidingsinstituut:	MBO-Scholengemeenschap Bonaire Kaya Korona # 4 Bonaire
Studielast:	4800 klokuren
Certificeerbare eenheden:	Geen
Instroomrechten:	Diploma vmbo PKL, TKL, Mavo (kaderberoepsgerichte- of gemengde of theoretische leerweg) of overgang van 3 naar 4 havo/vwo
Doorstroomrechten:	Met een diploma EMEI niveau 3 is doorstroming mogelijk naar Leidinggevend Monteur Elektrotechnische Installaties niveau 4 of een andere MBO 4 opleiding.
Wettelijk kader:	Voor het Middelbaar beroepsonderwijs in Caribisch Nederland geldt de WEB BES.
Instructietaal:	Nederlands.

1.2 Structuur van jouw opleiding

Het onderwijs in jouw opleiding moet ervoor zorgen dat je straks voldoet aan alle eisen die aan jou als beginnend beroepsbeoefenaar gesteld worden.

In de komende paragrafen wordt uitgelegd wat elk onderdeel van de opleiding inhoudt. Jouw mbo-opleiding bestaat uit:

Kwalificatiedossier:

- Beroepsgericht

Overige onderdelen:

- Beroepspraktijkvorming (BPV)
- Generieke vakken: Nederlands en Rekenen
- Loopbaan en burgerschap
- Eventueel aanvullende programma's zoals ICT e.d.

Het beroepsgericht gedeelte bevat informatie die voor je beroep nodig is.

Elke mbo-deelnemer dient stage te lopen tijdens zijn opleiding. De stage heet in het mbo Beroepspraktijkvorming (BPV).

Het algemene deel in jouw opleiding moet ervoor zorgen dat je als burger in de Nederlandse samenleving goed kunt functioneren. Dit algemene deel heet "Loopbaan en Burgerschap" en is verplicht voor alle mbo-opleidingen.

Verder stelt de overheid eisen aan het algemeen niveau van Nederlands, Rekenen.

1.3 Kwalificatiedossier

De inhoud van de opleiding voor je beroep is vastgelegd in een "kwalificatiedossier". Je kunt het kwalificatiedossier van jouw opleiding vinden op <http://kwalificaties.s-bb.nl/>.

In een kwalificatiedossier is beschreven wat de eisen zijn die de overheid stelt. Alle scholen in Nederland en Bonaire moeten zich houden aan deze eisen. Deze eisen per opleiding noemen we een kwalificatie. Iedere kwalificatie heeft een eigen code, genaamd crebocode.

De volgende kwalificatie uit het kwalificatiedossier Installaties worden in deze studiewijzer beschreven:

Naam kwalificatie	Crebocode	niveau	Duur opleiding
Monteur Elektrotechnische installaties	94281	3	3 jaar

1.4 Kerntaken en werkprocessen

In het kwalificatiedossier staan voor elk beroep verschillende kerntaken en werkprocessen beschreven. Kerntaken zijn belangrijke werkzaamheden die centraal staan in dat beroep. Elke kerntaak bestaat uit een aantal werkprocessen.

In onderstaande tabel staan de kerntaken en de werkprocessen voor jouw opleiding weergegeven:

Kwalificatie Crebocode	Eerste Monteur Elektrotechnische Installaties 94281
Kerntaak 1 Installeert technische installaties	<p>Vorbereiden isolatie- /installatiewerkzaamheden</p> <p>1.1 Vorbereiden isolatie- /installatiewerkzaamheden</p> <p>1.2 Assembleren van deelproducten</p> <p>1.4 Demontieren van componenten, kabels/leidingen of isolatiemateriaal en afwerk materiaal</p> <p>1.5 Bepalen positie van componenten en route van kabels/leidingen</p> <p>1.6 Aanleggen kabels/leidingen</p> <p>1.7 Plaatsen en monteren van componenten/ isolatiematerialen</p> <p>1.9 Beproeven van installatie</p> <p>1.10 Instellen van componenten en installatie</p> <p>1.11 Begeleiden installatiewerkzaamheden</p> <p>1.12 Afronden isolatie- installatiewerkzaamheden</p>

1.5 BPV

Elke mbo-deelnemer moet voor zijn opleiding stage lopen. Een stage heet in het mbo beroepspraktijkvorming (BPV).

Om het diploma van de opleiding te behalen moet je voldoen aan de eisen die de school stelt voor de BPV. Het minimum aantal door de school gestelde uren en/of dagen aan BPV moet zijn behaald en de stage of BPV moet met een voldoende zijn beoordeeld, hierbij wordt het oordeel van het leerbedrijf betrokken.

Voor overige specifieke informatie wordt naar het BPV handboek verwezen.

BPV onderdeel	Beschrijving van het BPV- onderdeel	Periode	Duur	Manier van beoordelen	Resultaat
BPV-1 Oriëntatie op de organisatie en uitvoeren van de werkprocessen	Beroepshouding, verkenning en oefenen van de werkprocessen 1.1, 1.2, 1.4	4	640 uren	A.d.h.v. beoordelingslijst wordt beroepshouding beoordeeld en het oefenen van de werkprocessen door de stagebegeleider en praktijkopleider	Onvoldoende/ Voldoende
	De werkprocessen 1.5, 1.6, 1.7 worden geoefend	8			
BPV-2 Werkprocessen in de praktijk	De werkprocessen 1.9, 1.10, 1.11, 1.12 worden geoefend	11	320 uren	A.d.h.v. beoordelingslijsten wordt de uitvoering van de werkprocessen beoordeeld door de stagebegeleider en praktijkopleider	Onvoldoende/ Voldoende

1.6 Generiek

Nederlands

Test, 0-meting taalniveautest

Alle studenten doen in de eerste week van het eerste leerjaar een taalniveautest. Op basis van de uitslag van deze test gaan de studenten werken op hun eigen niveau.

Formatief MBO niveau 3

De niveau 3 studenten werken in op niveau 2F. Zij werken in het formatieve deel aan drie leerlijnen:

- ViaStarttaal online, training taalverzorging/taalbeschouwing
- Portfolio, bewijsstukken van mondelinge en schriftelijke taalvaardigheden in de beroepscontext
- Examentraining

Voor de invulling van het portfolio wordt gebruik gemaakt van het lesboek en van opdrachten van de taal- of beroepsdocent. Waar mogelijk zijn de taalproducten beroepsgerelateerd. De student is eigenaar van zijn taalportfolio.

In periode 1 tot en met 8 wordt aan het einde van de periode het portfolio beoordeeld op taalniveau en volledigheid.

Voorwaarde deelname examen MBO niveau 3

De niveau 3 student mag examen doen als hij of zij:

- de student heeft een eindtoets voor ViaStarttaal online op zijn eigen taalniveau gemaakt
- het portfolio is volledig

Summatief MBO niveau 3

De niveau 3 student doet 5 examens:

- Lezen 2F
- Luisteren 2F
- Schrijven 2F
- Spreken 2F
- Gesprekken voeren 2F

De examens vinden regulier plaats in periode 9, 10, 11 en 12. De student kan het programma versneld doorwerken en zo vanaf periode 6 examens doen. Dan ontstaat er ruimte om door te gaan met niveau 3F.

Rekenen

Test, 0-meting RekenNiveauTest

Studenten die een niveau 3-opleiding volgen, hebben als streefniveau 2F.

Zo snel als mogelijk is, krijgen alle studenten een RekenNiveauTest die aangeeft wat het werkelijke startniveau is en van waaruit gewerkt gaat worden naar het streefniveau.

Formatief MBO niveau 3

Gedurende drie jaar wordt gewerkt aan de 4 domeinen: Getallen-Verhoudingen-Meten en Meetkunde-Verbanden. Studenten kunnen ervoor kiezen om bij elk domein eerst een instaptoets te maken om te kijken welke vaardigheden ze reeds bezitten en waar meer aandacht aan besteed moet worden. Alleen als de student de instaptoets maakt, kan de docent besluiten dat het hoofdstuk mag worden overgeslagen omdat de student de stof al beheerst. In overleg wordt afgesproken hoe de student gaat werken aan de onderdelen (boek, computer of een combinatie hiervan). Indien een student ervoor kiest om de instaptoets niet te maken, dan maakt hij of zij alles uit het boek en/of studiemeter van het betreffende domein.

De student moet beginnen met het eerste domein. Dit zijn de basisvaardigheden. De volgorde waarin de overige domeinen geoefend worden, mag de student zelf bepalen. Ieder domein wordt afgerond met een domeintoets waarin het gehele domein getoetst wordt. Wanneer de student bij de instaptoets laat zien dat hij alle afzonderlijke hoofdstukken al met een voldoende afrondt, dan kan hij direct daarna de domeintoets maken.

Na het afronden van de domeinen wordt samen met de student bekeken waar nog extra aandacht aan besteed moet worden. De student doet een examentraining waarin hij minimaal 2 proefexamens maakt en uiterlijk in P11 doet de student het afrondende examen.

In dit ene examen worden de vaardigheden van de 4 domeinen getoetst.

Een kopie van het voorblad van de domeintoets op papier of een certificaat van de digitale domeintoets wordt door de studenten in het portfolio gedaan.

De student werkt op zijn of haar eigen niveau. Dit kan in de praktijk betekenen dat de student eerder klaar is met het behalen van het streefniveau, dan de drie jaar dat de student er de tijd voor heeft. Na het behalen van het streefniveau heeft de student onderhoudsplicht. In deze tijd wordt bijvoorbeeld gewerkt naar het 3F-niveau, of moeilijke onderdelen worden nog eens herhaald. Ook zal de student aan meer specifieke rekenvragen voor het toekomstige beroep gaan werken.

GO MBO niveau 3

De niveau 3 student krijgt een GO voor rekenen als hij of zij:
-alle 4 de domeintoetsen heeft gemaakt

Summatief MBO niveau 3

De student maakt 1 examen waarin alle domeinen getoetst worden. Er is de mogelijkheid tot een herexamen.

Op het diploma wordt vermeld of het streefniveau is behaald of niet. Op de cijferlijst staat het cijfer voor het examen.

1.7 Loopbaan en Burgerschap

In de opleiding is er persoonlijke aandacht voor jou. De opleiding en daarmee dus jouw loopbaan begint al bij de intake. Je doorloopt een intake en je krijgt een Studieloopbaanbegeleider (SLB'er). Jouw SLB'er is je mentor. Hij of zij begeleidt je tijdens je opleiding en kijkt samen met jou steeds opnieuw naar jouw kwaliteiten, je wensen en je mogelijkheden voor persoonlijke en professionele ontwikkeling. In je POP bespreek je per periode aan welke leerdoelen je gaat werken. Dit kunnen dus zowel persoonlijke als professionele leerdoelen zijn.

Bij loopbaanoriëntatie wordt aandacht besteed aan je capaciteiten en motivatie, aan het plannen van je loopbaan, het zoeken naar een baan en aan netwerken. Tijdens de opleiding leer je hoe jij je hierin verder kunt ontwikkelen. Je leert bijvoorbeeld om na te denken over datgene wat je wilt bereiken in je opleiding of je beroep.

Voor deelnemers die extra ondersteuning nodig hebben, hebben we extra begeleiding. Hiervoor kun je in contact komen met de zorgcoördinator. De zorgcoördinator werkt samen met verschillende experts en instanties, zoals het EOZ, SVPCN en Jeugdzorg. Wat het meest geschikt is voor jou zoeken we samen uit. Bij je SLB'er en de zorgcoördinator kun je meer informatie hierover vragen.

Daarnaast is het belangrijk dat je leert hoe je actief deel uit kunt maken van de Bonairiaanse samenleving. Daarbij kun je onder andere denken aan het maken van politieke keuzes, je rechten en plichten als werknemer en je gedragen als kritische consument. Het onderdeel burgerschap bereidt jou voor op een volwaardige deelname aan de maatschappij en het goed kunnen functioneren in het beroep. De vaardigheden, houding en kennis die daarbij horen zijn beschreven in vier burgerschapsdimensies: de politiek-juridische dimensie, de economische dimensie, de maatschappelijk-sociale dimensie en de dimensie vitaal burgerschap.

Als student moet je minimaal voldoen aan de inspanningsverplichting die de opleiding hiervoor heeft gesteld. De eindwaardering voor Loopbaan en burgerschap is 'voldaan' of 'niet voldaan'.

1.8 Opleidingsprogramma

Periode 1	Periode 2	Periode 3	Periode 4 BPV
<p><i>BOT (Begeleide onderwijstijd)</i> <i>Theorie en Praktijk</i></p> <p>Huis installaties. (1 en 3 fase) zoals Huis •Lichtschakelingen (enkel, serie, wissel, kruis, dubbelpolig) Teken van stroom, leiding, bedrading. Tekening lezen bouwkundig. •Tekening lezen elektrotechnisch, installatietekening en –schema en aansluittekeningen van zowel sterkstroom als zwakstroom •Tekening maken elektrotechnisch, installatietekening en –schema en aansluittekeningen van zowel sterkstroom als zwakstroom •Monteren inbouw- en centraaldozen (met functiebehoud) •Schakelmateriaal (in- en opbouw) motenteren en afmonteren •Beproeven van de installaties</p> <p>WP: 1.1, 1.2, 1.4, 1.5, 1.6, 1.7, 1.9, 1.10, 1.12</p> <p>Nederlands, Rekenen, Burgerschap SLB, Wiskunde, Nask</p> <p>Burgerschap</p>	<p><i>BOT</i> <i>Theorie en Praktijk</i></p> <p>•Relaistechniek (hoofd- en stuurstroom) betraden •Easy relais programmeren met lader diagram.(PLC)</p> <p>WP: 1.1, 1.2, 1.4, 1.5, 1.6, 1.7, 1.9, 1.10, 1.12</p> <p>Nederlands, Rekenen, Burgerschap SLB, Wiskunde, Nask</p> <p>Vanaf P2 Examen 2F Rekenen</p> <p>Burgerschap</p>	<p><i>BOT</i> <i>Theorie en Praktijk</i></p> <p>•Verdeelinrichtingen bedrading 127/220V met aardlekschakelaars •Installeren van eenvoudige huisinstallatie 3 fase •Aansluiten van kWh- meter en berekening (vermogen)</p> <p>WP: : 1.1, 1.2, 1.4, 1.5, 1.6, 1.7, 1.9, 1.10, 1.12</p> <p>Nederlands, Rekenen, Burgerschap SLB, Wiskunde, Nask</p> <p>Vanaf P3 examens A2</p> <p>Burgerschap</p>	<p><i>BOT</i> <i>BPV en terugkomdag</i></p> <p><i>Vier dagen BPV Beroepshouding en verkenning van de werkprocessen: 1.1, 1.2, 1.4, 1.6</i></p> <p><i>Een lesdag</i></p> <p>Nederlands, rekenen SLB, Reflectie BPV</p> <p>Burgerschap</p>
Periode 5	Periode 6	Periode 7	Periode 8 BPV
<p><i>BOT</i> <i>Theorie en Praktijk</i></p> <p>•Motoren (directe inschakeling) zowel gelijk als wisselstroom motoren. •Inductie motoren. •Gelijkstroom motoren Serie ,shunt, compound (kort en lang)</p>	<p><i>BOT</i> <i>Theorie en Praktijk</i></p> <p>Bekabeling •Cee-form-materiaal monteren en demoteren. •Aansluiten van een RJ45 UTP, Cat6 . •Monteren / leggen (grond) kabel (met functiebehoud) •Coderen bekabeling •Monteren snoeren / flexibele kabel</p> <p>•Monteren / leggen kabels voor zwakstroominstallaties</p>	<p><i>BOT</i> <i>Theorie en Praktijk</i></p> <p>Algemene werkzaamheden •Werkvoorbereiding •Eenvoudige plannings opstellen •Eenvoudige werkafspraken maken en bewaken •Instrueren en controleren student-monteur •Werkbon invullen •Werkbon /Materialen bon / meer werkbon invullen •Deelprojecten zelfstandig uitvoeren •Draagt zorg voor een opgeruimde werklocatie •Samenstellen monteren en aansluiten verdeelinrichting t/m 80A (1 en 3 fase) zoals Huis-verdeelinrichting. •Teken van de verdeelinrichting met verdeling van het vermogen.</p>	<p><i>BOT</i> <i>BPV en terugkomdag</i></p> <p><i>Vier dagen BPV Uitvoeren van de werkprocessen: 1.5, 1.6, 1.7</i></p> <p><i>Een lesdag</i></p>

WP: : 1.1, 1.2, 1.4, 1.5, 1.6, 1.7, 1.9, 1.10, 1.12	WP: : 1.1, 1.2, 1.4, 1.5, 1.6, 1.7, 1.9, 1.10, 1.12	•Monteren (hoofd) aarding installatie bij verdeelinrichting •Het meten van een huisinstallaties.	wp1.1, 1.2, 1.4, 1.5, 1.6, 1.7, 1.9, 1.10, 1.11, 1.12
Nederlands, Rekenen, Burgerschap SLB, Wiskunde, Nask	Nederlands, Rekenen, Burgerschap SLB, Wiskunde, Nask	Nederlands en rekenen SLB, Wiskunde, Nask	Nederlands, rekenen SLB, Reflectie BPV

Periode 9	Periode 10	Periode 11 BPV	Periode 12
<i>BOT</i> <i>Theorie en Praktijk</i>	<i>BOT</i> <i>Theorie en Praktijk</i>	<i>BOT</i> <i>BPV en terugkomdag</i>	<i>BOT</i> <i>Theorie en Praktijk</i>
•Wijzigen / uitbreiden verdeelinrichting woningbouw (1 en 3 fase) •Uitbreiding van huis installaties met verdeelkast.	•Voorbereiding voor het proeve v. bekwaamheid. •Oefenen voor het examen van huisinstallaties met verdeelkast	<i>Vier dagen BPV</i> <i>Uitvoeren van de werkprocessen: 1.9, 1.10, 1.11, 1.12</i>	•Voorbereiding voor het proeve v. bekwaamheid.
Wp 1.1, 1.2, 1.4, 1.5, 1.6, 1.7, 1.9, 1.10, 1.12	Wp 1.1, 1.2, 1.4, 1.5, 1.6, 1.7, 1.9, 1.10, 1.11, 1.12	<i>Een lesdag</i>	Wp 1.1, 1.2, 1.4, 1.5, 1.6, 1.7, 1.9, 1.10, 1.12
Nederlands, rekenen SLB, Wiskunde, Nask	Nederlands, rekenen SLB, Wiskunde, Nask	Nederlands, rekenen SLB, Reflectie BPV	Nederlands, rekenen SLB
			Proeve Huisinstallatie Kerntaak 1 wp1.1, 1.2, 1.4, 1.5, 1.6, 1.7, 1.9, 1.10, 1.11, 1.12
			Eindgesprek Loopbaan 'De reflecterende beroepsbeoefenaar'

De beroepsgerichte taaleisen die binnen het onderwijsprogramma aan bod komen zijn:

Mondelinge taalvaardigheid: 1F
 Leesvaardigheid: 1F
 Schrijfvaardigheid: 1F
 Taalverzorging en taalbeschouwing: 1F

Voor de volgende werkprocessen:

- 1.1 Voorbereiden van isolatie-/installatie werkzaamheden.
- 1.7 Plaatsen en monteren van componenten/isolatiematerialen.
- 1.12 Afronden isolatie/installatie werkzaamheden.

1.9 Ontwikkelingsgericht toetsplan beroepsdeel

Ontwikkelingsgericht toetsplan beroepsdeel					
N R	Naam toets	Werkprocessen	Toets vorm en inhoud toets	Locatie	Periode
V1	Praktijktoets(Badkamer installeren)	1.1,1.2,1.4, 1.5,1.6, 1.7, 1.8, 1.9	Installatie deel 1 Lichtschakelingen (enkel, serie, wissel, kruis, dubbelpolig) Teken van stroom, leiding, bedrading.	school	1
V2	Praktijktoets (programmeren lichtschakeling)	1.1,1.2,1.4,	Installatie deel 2 Relaistechniek (hoofd- en stroom) betraden •Easy relais programmeren met lader diagram.(PLC	school	2

V3	Praktijktoets1.(installeren v. keuken) 2. (aansluiten voedingskast)	1.1,1.2,1.4, 1.5,1.6, 1.7, 1.8, 1.9	Installatie deel 3 Schakelmateriaal (in- en opbouw) motenteren en afmonteren •Beproeven van de installaties	school	3
V4	Praktijktoets(Motor installatie)	1.6, 1.7	Motor installatie Motoren (directe inschakeling) zowel gelijk als wisselstroom motoren. •Inductie motoren. •Gelijkstroom motoren Serie ,shunt, compound (kort en lang)	school	5
V5	Praktijktoets(Kabelinstallatie)	1.6, 1.7, 1.8, 1.9, 1.10, 1.11, 1.12	Installatie deel 5 Bekabeling •CEE-form-materiaal monteren en demoteren. •Aansluiten van een RJ45 UTP, Cat6 . •Monteren / leggen (grond) kabel (met functiebehoud) •Coderen bekabeling •Monteren snoeren / flexibele kabel •Monteren / leggen kabel voor zwakstroominstallaties	school	6
V6	Praktijktoets(complete installatie)	1.1,1.2,1.4, 1.5,1.6, 1.7, 1.8, 1.9, 1.10, 1.11, 1.12	Installatie deel 6 •Verdeelinrichtingen bedrading 127/220V met aardlekschakelaars •Installeren van eenvoudige huisinstallatie 3 fase •Aansluiten van kWh- meter en berekening (vermogen)	School.	10

Ontwikkelingsgericht toetsplan generiek

Ontwikkelingsgericht toetsplan generiek					
Naam toetsonderdeel	Inhoud	Toetsvorm	Locatie	Streef niveau	Periode
Portfolio Nederlands 2F	(Beroepsgerichte) opdrachten lezen, luisteren, schrijven, spreken en gesprekken voeren. De docent verschaft een lijst met de opdrachten die in het portfolio moet zitten.	Portfolio	MBO	2F	Uiterlijk periode 10
Nederlands Taalbeheersing / taalverzorging (alleen BOL)	Stijl, grammatica, spelling, werkwoordspelling, woordenschat, spreekwoorden/uitdrukkingen	Digitale eindtoets	MBO, computerlokaal	2F	Uiterlijk periode 10
Rekenen	Getallen	Digitaal of schriftelijk	MBO	2F	Uiterlijk periode 11
	Verhoudingen	Digitaal of schriftelijk	MBO	2F	Uiterlijk periode 11
	Metten en meetkunde	Digitaal of schriftelijk	MBO	2F	Uiterlijk periode 11
	Verbanden	Digitaal of schriftelijk	MBO	2F	Uiterlijk periode 11
	Spreken	Presentatie	MBO	A1	Uiterlijk P11
	Gesprekken voeren	gesprek	MBO	A2	Uiterlijk P11

Ontwikkelingsgericht toets plan generiek, ICT vaardigheden					
Naam toets onderdeel	Inhoud	Toets vorm	Locatie	Streef niveau	Periode
ICT Outlook	MS Outlook	Toets Instruct online, losse toets	MBO, theorielokaal	Zie opmerkingen	Uiterlijk periode 4

ICT Word	MS Word	Toets Instruct online, losse toets	MBO, theorielokaal	Zie opmerkingen	Uiterlijk periode 4
ICT Excel	MS Excel	Toets Instruct online, losse toets	MBO, theorielokaal	Zie opmerkingen	Uiterlijk periode 4
ICT PowerPoint	MS PowerPoint	Toets Instruct online, losse toets	MBO, theorielokaal	Zie opmerkingen	Uiterlijk periode 4

Opmerking bij ICT vaardigheden: Indien alle onderdelen, voor niveau 2 afgerond worden met een score van 5.5 of voor niveau 3 en 4 met een score van 70% of hoger zijn afgerond, ontvangt de student een certificaat.

1.10 Aantal uren

Deze opleiding kent de leerweg:

- Beroepsopleidende leerweg (BOL)

Het aantal uren onderwijs dat je per studiejaar krijgt, hangt af van de leerweg BOL of BBL.

Opleidingsjaar	1	2	3
Begeleide uren op school	592	605	609
BPV	320	320	320
Totaal begeleide uren	912	925	929
Onbegeleide uren	688	676	671
Totaal per jaar	1600	1600	1600
Totaal opleiding			4800

BOT Begeleide onderwijstijd door de school (zonder bpv) zijn alle uren die je onder begeleiding van een docent of instructeur doorbrengt. Dat zijn dus de lessen, de toets-uren en de examenuren.

BPV klokuren BPV of stage

TOT = BOT + BPV

Naast je totale uren onderwijs besteed je een aantal uren zelfstandig (z) aan je studie. $TOT + Z =$ Studielast. Op pagina 4 heb je gelezen hoeveel je studielast is.

1.11 Lessentabel van jouw opleiding

Elke opleiding bestaat uit verschillende vakken (leereenheden) en stageperiodes (BPV).

Hieronder staan in de lessentabel per studiejaar van jouw opleiding de geplande uren per vak, onderdeel en BPV periode opgenomen, Elk studiejaar bestaat uit vier onderwijsperiodes

Schooljaar 1	Periode 1		Periode 2		Periode 3		Periode 4		Totaal schooljaar 1	
	lesuren per week	klokuren per week	lesuren per week	klokuren per week	lesuren per week	klokuren per week	lesuren per week	klokuren per week	lesuren	klokuren
Generieke vakken										
Nederlands	3	2	3	2	3	2	1	1		
WIS	2	2	0	0	2	2	0	0		
NAS	0	0	2	2	0	0	0	0		
Rekenen	2	2	2	2	2	2	1	1		
Burgerschap	1	1	1	1	1	1	1	1		
SLB	2	2	2	2	2	2	0	0		
ICT	1	1	1	1	1	1	1	1		
Beroepsgerichte vakken										
Theorie	8	6	8	6	8	6	0	0		
Praktijk	8	6	8	6	8	6	0	0		
Terugkomuren BPV	0	0	0	0	0	0	2	2		
BPV										
alleen klokuren invullen!!	0	0	0	0	0	0	43	32		
Generieke vakken per week	11	8	11	8	11	8	4	3	337	253
Beroepsgerichte vakken per week	16	12	16	12	16	12	2	2	452	339
Totaal lessen per week	27	20	27	20	27	20	6	5	789	592
Totaal BPV per week	0	0	0	0	0	0	43	32	427	320
Aantal lesweken per periode	9	9	9	9	9	9	10	10		
Totaal aantal uren per periode	243	182	243	182	243	182	487	365	1.216	912

Schooljaar 2	Periode 5		Periode 6		Periode 7		Periode 8		Totaal schooljaar 2	
	lesuren per week	klokuren per week	lesuren per week	klokuren per week	lesuren per week	klokuren per week	lesuren per week	klokuren per week	lesuren	klokuren
Generieke vakken										
Nederlands	3	2	3	2	3	1	1	2		
WIS	0	0	2	2	0	0	0	0		
NAS	2	2	0	0	2	0	0	2		
Rekenen	2	2	2	2	2	1	1	2		
Burgerschap	1	1	1	1	1	1	1	1		
SLB	2	2	2	2	2	0	0	2		
Beroepsgerichte vakken										
Theorie	10	8	10	8	10	8	0	0		
Praktijk	8	6	8	6	8	6	0	0		
Terugkomuren BPV	0	0	0	0	0	0	2	2		
BPV										
alleen klokuren invullen!!	0	0	0	0	0	0	43	32		
Generieke vakken per week	10	8	10	8	10	8	3	2	300	225
Beroepsgerichte vakken per week	18	14	18	14	18	14	2	2	506	380
Totaal lessen per week	28	21	28	21	28	21	5	4	806	605
Totaal BPV per week	0	0	0	0	0	0	43	32	427	320
Aantal lesweken per periode	9	9	9	9	9	9	10	10		
Totaal aantal uren per periode	252	189	252	189	252	189	477	358	1.233	925

Schooljaar 3	Periode 9		Periode 10		Periode 11		Periode 12		Totaal schooljaar 3	
	lesuren per week	klokuren per week	lesuren per week	klokuren per week	lesuren per week	klokuren per week	lesuren per week	klokuren per week	lesuren	klokuren
Generieke vakken										
Nederlands	3	2	3	2	1	1	3	2		
WIS	2	2	0	0	0	0	2	2		
NAS	0	0	2	2	0	0	0	0		
Rekenen	2	2	2	2	1	1	2	2		
Burgerschap	1	1	1	1	0	0	0	0		
SLB	2	2	2	2	0	0	2	2		
Beroepsgerichte vakken										
Theorie	12	9	12	9	0	0	12	9		
Praktijk	8	6	8	6	0	0	8	6		
Terugkomuren BPV	0	0	0	0	2	2	0	0		
BPV										
alleen klokuren invullen!!	0	0	0	0	43	32	0	0		
Generieke vakken per week	10	8	10	8	2	2	9	7	272	204
Beroepsgerichte vakken per week	20	15	20	15	2	2	20	15	540	405
Totaal lessen per week	30	23	30	23	4	3	29	22	812	609
Totaal BPV per week	0	0	0	0	43	32	0	0	427	320
Aantal lesweken per periode	9	9	9	9	10	10	8	8		
Totaal aantal uren per periode	270	203	270	203	467	350	232	174	1.239	929

Totaal van de opleiding	Te realiseren				lesuren	klokuren		
Generieke vakken							909	682
Beroepsgerichte vakken							1.498	1.124
Totaal lessen					2.460	1.845	2.407	1.805
Totaal BPV	minimaal	20%	totale opleidingsduur		1.280	960	1.280	960
Totaal aantal uren							3.687	2.765
	935		jaar		3.740	2.805		

1.12 Studievoortgang en overgangsnormen

Tijdens je opleiding wordt je begeleidt door je studieloopbaanbegeleider. Samen bespreek je regelmatig je of je voortgang naar verwachting verloopt.

Soms heb je ondersteuning nodig, dan staat de zorg coördinator klaar om bij eventuele ondersteuning te helpen. Vraag je studieloopbaanbegeleider naar de mogelijkheden.

Twee keer per jaar krijg je een studieadvies. Lees hieronder hoe dat precies in zijn werk gaat.

Studieadvies

Één jaar heeft vier periodes en per periode worden de resultaten van de studenten besproken. De resultatenbespreking wordt samen met de teamleider doorgenomen.

Gedurende je opleiding krijg je twee keer per jaar advies hoe jij het beste verder kunt met je opleiding. Dit studieadvies is afhankelijk van je resultaten, je houding op school en in het leerbedrijf. We kijken bijvoorbeeld naar je motivatie, je ontwikkeling als aankomend beroepsuitoefenaar en naar de resultaten die je tot dat moment hebt behaald.

Om studieadvies te kunnen geven wordt per student een studentenbespreking gehouden.

- ✓ Er wordt door docenten gekeken of je voldoende studieresultaten hebt behaald;
- ✓ Docenten vullen beoordelingsformulier studiehouding in;
- ✓ SLB'er maakt een overzicht en doet een voorstel voor de beoordeling van de studie- en/of werkhouding;
- ✓ SLB'er maakt een overzicht van studenten die een officiële waarschuwing ongeoorloofd verzuim hebben gehad;
- ✓ Het docententeam neemt een eindbesluit over het studieadvies;
- ✓ In een persoonlijk gesprek wordt het studieadvies met jou besproken en worden er eventuele afspraken gemaakt en vastgelegd;
- ✓ Te veel ongeoorloofd verzuim leidt tot een geel of zelfs rood studieadvies.

Het studieadvies delen we vervolgens in drie kleuren in: groen, geel en rood.

- Groen: je krijgt een positief advies: je doet het voldoende / ruimvoldoende / goed / prima.
- Geel: je krijgt een waarschuwing en gebonden afspraken om ernstige studievertraging te voorkomen.
- Rood, omdat je studieachterstand te groot is, adviseren wij jou om te stoppen met deze opleiding. Samen met je SLB-er ga je kijken wat je nu moet gaan doen.

De school kan dit omzetten in een bindend advies om naar een andere opleiding te gaan zoeken, al dan niet binnen het SGB MBO. Slechts in uitzonderingsgevallen mag je je opleiding doubleren.

Een negatief advies komt nooit uit de lucht vallen: er moet minstens één waarschuwing aan vooraf zijn gegaan. En met een waarschuwing krijg je de kans om, met begeleiding van je studieloopbaan begeleider, jezelf op de zwakke punten te verbeteren. Echter: twee keer achter elkaar geel wordt rood.

De relatie tussen studieadvies en aanwezigheid

Je aanwezigheid bij alle onderwijsactiviteiten is verplicht. Wij als school en jij als student moeten ons daarbij houden aan wettelijke regelingen, zoals die van de leerplicht, kwalificatieplicht en studiefinanciering. Zo zijn wij als school verplicht je afwezigheid al vanaf 16 lessen door te geven aan een leerplichtambtenaar of aan de studiefinanciering.

Overgangsnormen

Sommige opleiding hebben bepaald wat de overgangsnormen zijn voor jou om door te kunnen stromen naar een volgende fase (bijvoorbeeld het volgende leerjaar). De (overgangs-)normen voor jouw opleiding staan hieronder beschreven:

- Loopbaan & Burgerschap: minimaal 2 dimensies afgerond
- Vaktheorie: gemiddeld VOLDOENDE
- Practicum: alle opdrachten VOLDAAAN

2. Examenprogramma en diplomeringseisen

Het examen van de opleiding bestaat uit de volgende onderdelen:

- Beroepsdeel
- Nederlands generiek
- Rekenen generiek

Om het diploma van de opleiding te behalen moet je daarbij voldoen aan de eisen die de school stelt voor de BPV en aan de verplichting voor Loopbaan & burgerschap.

Voor Burgerschap moeten de onderliggende toetsen worden opgenomen als bewijslast in het diplomadossier. Voor loopbaan moet de BPV-overeenkomst worden opgenomen.

Verzoeken voor vrijstelling voor Loopbaan en Burgerschap kunnen ingediend worden bij de teamexamencommissie (TEC) met bijbehorende formulier.

Voordat je aan je examens begint, krijg je de richtlijnen rond examinering. In deze richtlijnen staan wat je rechten en plichten zijn bij het maken van examens.

Beroepsgerichte examenonderdelen							
Code	Examenvorm	Kerntaak	Exameninhoud/werkprocesse n	Periode afname	Duur examen	Plaats afname	Resultaat
19EME13	Proeve van bekwaamheid Elektro keuken.	Kerntaak 1: Installeert technische installaties	<p>Nieuwe elektrische installatie in een bestaande keuken.</p> <p>De volgende situatie wordt gesimuleerd:</p> <p>In een bestaande woning wordt een nieuwe keuken geplaatst. De oude elektrische installatie ga je in zijn geheel demonteren. Vervolgens monteer je de nieuwe elektrische installatie. Jouw eerste aanspreekpunt is de leidinggevende. Aan hem kun je eventuele vragen stellen. Met de bewoner (opdrachtgever) stem je het werk af. Je werkt samen met collega-monteurs. Jij stuurt ze aan.</p> <p>Voor deze opdracht voer je onderstaande werkzaamheden uit:</p> <p>1.1 Voorbereiden isolatie-/installatiewerkzaamheden 1.2 Assembleren van deelproducten 1.4 Demonteren van componenten,</p>	Periode 12	11 uur	School	Goed/ Voldoende/ Onvoldoende

			<p>kabels/leidingen of isolatiemateriaal en afwerkmetaal.</p> <p>1.5 Bepalen positie van componenten en route van kabels/leidingen(- Bepaal de positie van componenten en leidingwegen.</p> <p>- Geef eventuele wijzigingen in tekeningen door voor revisietekeningen)</p> <p>1.6 Aanleggen kabels/leidingen</p>			
			<p>In een bestaande woning is de oude keuken gesloopt. Er gaat een nieuwe keuken geplaatst worden.</p> <p>1.7 Plaatsen en monteren van componenten/ isolatiematerialen</p> <p>1.9 Beproeven van installatie</p> <p>1.10 Instellen van componenten en installatie</p> <p>1.11 Begeleiden installatiewerkzaamheden.</p> <p>1.12 Afronden isolatie-/installatiewerkzaamheden(- Ruim de werkplek, materialen en middelen op.</p>			

De beroepsgerichte taaleisen die tijdens de examinering aan bod komen zijn:

Mondelinge taalvaardigheid: 1F

Leesvaardigheid: 1F

Schrijfvaardigheid: 1F

Taalverzorging en taalbeschouwing: 1F

Voor de volgende werkprocessen:

1.1 Voorbereiden van isolatie-/installatie werkzaamheden.

1.7 Plaatsen en monteren van componenten/isolatiematerialen.

1.12 Afronden isolatie/installatie werkzaamheden.

Aanvragen van aangepaste examinering (bijv. vanwege dyslexie of andere beperking) verloopt via de TEC en vervolgens accordering door de Examencommissie. Zie hiervoor het examenreglement.

LET OP: aanvragen voor aangepaste examinering dient voor aanvang van het onderwijs te worden ingediend.

2.1 De beroepsgerichte examinering

In onderstaande tabel zie je welke beroepsgerichte (basis + profieldeel) examenonderdelen geëxamineerd worden. In de tabel kun je lezen in welke vorm het examen wordt afgenomen, waar en op welk moment van de opleiding.

Beoordeling op driepuntschaal

Het eendoordeel van de kerntaak wordt uitgedrukt in een driepuntschaal: 'goed', 'voldoende' of 'onvoldoende'.

2.2 Nederlands – generiek

Code	Examen vorm	Vaardigheid	Streef niveau	Afname vanaf periode	Duur examen	Plaats afname	Resultaat
Deviant-VIA-Lezen-2F-004-A Deviant-VIA-Lezen-2F-004-B Deviant-VIA-Lezen-2F-004-C Deviant-VIA-Lezen-2F-004-D Deviant-VIA-Lezen-2F-004-E	Schriftelijk	Lezen	2F	P6 (BOL) P1 (BBL)	60 minuten	School	Behaald/Niet behaald
Deviant-VIA-Luisteren-2F-004-A Deviant-VIA-Luisteren-2F-004-B Deviant-VIA-Luisteren-2F-004-C Deviant-VIA-Luisteren-2F-004-D	Schriftelijk	Luisteren	2F	P6 (BOL) P1 (BBL)	45 minuten	School	Behaald/Niet behaald
Deviant-VIA-Schrijven-2F-004-A Deviant-VIA-Schrijven-2F-004-B Deviant-VIA-Schrijven-2F-004-C Deviant-VIA-Schrijven-2F-004-D Deviant-VIA-Schrijven-2F-004-E	Schriftelijk	Schrijven	2F	P6 (BOL) P1 (BBL)	120 minuten	School	Behaald/Niet behaald
Deviant-VIA-Spreken-2F-004-A	Mondeling	Spreken	2F	P6 (BOL) P1 (BBL)	15 minuten	School	Behaald/Niet behaald
Deviant-VIA-Gesprekken-2F-004-A	Mondeling	Gesprekken voeren	2F	P6 (BOL) P1 (BBL)	15 minuten	School	Behaald/Niet behaald

2.3 Rekenen – generiek

Code	Examen vorm	Vaardigheid	Streef niveau	Afname vanaf periode	Duur examen	Plaats afname	Resultaat
Deviant-2F-007-A deel I en II	Schriftelijk	Getallen; Verhoudingen; Meten en Meetkunde; Verbanden	2F	P 7	90 minuten	School	Behaald/ niet behaald
Deviant-2F-007-B deel I en II							

2.4 Burgerschap

Code	Dimensies	Bewijsstuk	Periode	Plaats	Resultaat
19 LPB	Eindgesprek Loopbaan 'De reflecterende beroepsbeoefenaar'	Bewijs eindgesprek	P12	School	<Voldaan/niet voldaan>
19 BUR	Politiek-juridische dimensie Economische dimensie Sociaal-maatschappelijke dimensie Dimensie vitaal burgerschap Eindgesprek Burgerschap	Certificaat Eindverslag Bewijs eindgesprek	P1t/m 10 P1t/m 10 P1t/m 10 P1t/m 10 P10	School	<Voldaan/niet voldaan>

2.5 Diplomerings

Wat moet je doen om de Beroepsgerichte eisen voldoende af te sluiten?

Proeven/Projectexamens	Resultaat
Proeve Huisinstallatie 19EME13	
Kerntaak 1	Voldoende/Goed
Beroepspraktijkvorming	
BPV-1 Oriëntatie op de organisatie en de werkprocessen	Voldoende
BPV-2 Werkprocessen in de praktijk	Voldoende
BPV-3 Werkprocessen in de praktijk	Voldoende

Wat moet je doen om te voldoen aan de inspanningsverplichting voor Burgerschap en Loopbaan?

Burgerschap: Je moet voldaan hebben aan de opdrachten van Loopbaan en Burgerschap.

Loopbaan: Het eindgesprek 'De reflecterende beroepsbeoefenaar' moet beoordeeld zijn met 'Voldaan'.

Welke examens talen en rekenen moet je gemaakt hebben?

Taalvaardigheden	Nederlands			
Lezen	✓			
Luisteren	✓			
Schrijven	✓			
Spoken	✓			
Gesprekken voeren	✓			

Rekenexamen	✓
-------------	---

Als je bovenstaande resultaten hebt behaald, ontvang je het diploma.

2.6 Vrijstellingen

Op basis van eerder behaalde resultaten in een vorige opleiding, kun je bij de teamexamencommissie (TEC) verzoeken om vrijstelling van examens.

Vrijstellingsregeling beroepsspecifieke examens

De TEC kan op basis van eerder behaalde resultaten bij een erkende MBO-opleiding besluiten tot vrijstelling. De TEC houdt bij het verlenen van de vrijstelling rekening met de datum waarop het eerdere resultaat is behaald.

Vrijstellingsregeling generieke examens

Vanaf het moment dat er sprake is van centrale examens voor Nederlandse taal en rekenen is onder bepaalde voorwaarden vrijstelling mogelijk voor een student die in een eerdere MBO-opleiding examens heeft gedaan in deze examenonderdelen. Dit geldt ook voor een student die examens heeft gedaan in het havo of vwo en vanwege overstap of doorstroom binnen twee studiejaar een (nieuwe) beroepsopleiding afrondt.

De student vraagt bij de TEC een vrijstelling aan. De TEC stelt vast of de student in aanmerking komt voor vrijstelling.

Het verlenen van vrijstelling is onder andere afhankelijk van of eerder behaalde examens gebaseerd zijn op de referentieniveaus en de datum waarop het eerdere resultaat is. De TEC kan de aanvrager informeren over de precieze voorwaarden.

2.7 Herkansingen

Volgens het examenreglement heeft een student die onderwijs volgt recht op twee aanbiedingen per examen.

Een extra aanbieding dient door de TEC te worden goedgekeurd. De student dient hiervoor een aanvraag in bij de TEC en onderbouwt deze, zo mogelijk met bewijsdocumenten.

Een extraneus – dat is een student die is ingeschreven als examendeelnemer en geen onderwijs volgt - heeft recht op één aanbieding per examen.

2.8 Examenreglement

Iedere opleiding heeft regels voor het onderwijs en de examens. Alle regels rond examinering staan in het examenreglement van de mbo, dat je kunt vinden op de website www.mbobonaire.com.

In het examenreglement vind je onder andere wat je moet doen als je het niet eens bent met de uitslag van het examen en ook de wijze waarop en de termijn waarbinnen de uitslag van een toets of examen bekend wordt gemaakt.